

Gegevensbank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

Sciensano, het Belgisch instituut voor gezondheid, heeft een wettelijke vastgelegde surveillance-taak met betrekking tot de volksgezondheid. In het kader van de COVID-19 gezondheids crisis in België kreeg Sciensano de opdracht om gezondheidsgegevens van patiënten met een bevestigde of vermoede diagnose van COVID-19 in te zamelen bij diverse zorgverleners of zorgverstreckende instellingen en deze te verwerken in een gegevensbank ter ondersteuning van contactonderzoek en andere preventiemaatregelen door de regionale overheden.

Naast gegevens van patiënten bevat de gegevensbank ook gegevens van hun behandelend artsen en personen waarmee de patiënten in contact zijn geweest. Deze opdracht in de strijd tegen de verspreiding van COVID-19 werd beschreven in het Koninklijk besluit van 4 mei 2020¹ en ze werd vervolgens verlengd via het Koninklijk besluit van 28 mei 2020² en het Koninklijk besluit van 26 juni 2020³. Daarna werden deze Koninklijke besluiten vervangen door het Samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020⁴.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Europese wetgeving die de bescherming van persoonsgegevens regelt en waarvan de uitvoering in België verder beschreven werd in de wet van 30 juli 2018, is van toepassing op deze opdracht.

De gegevensverwerkingen van de opdracht werden voorgelegd aan het Informatieveiligheidscomité Sociale Zekerheid & Gezondheid. Op 3 mei 2020 verleende het comité een machtiging voor deze gegevensverwerkingen. De beraadslaging van het Informatieveiligheidscomité Sociale Zekerheid & Gezondheid en de wijzigingen van deze beraadslaging zijn publiek beschikbaar op de [website](#) van het comité.

Sciensano neemt de bescherming van uw persoonsgegevens zeer ernstig, daarom bezorgen wij u graag onderstaande informatie en contactgegevens.

Waarom en op welke wettelijke basis worden er persoonsgegevens verzameld en uitgewisseld?

De gegevensbank wordt opgericht om de verspreiding van COVID-19 te bestrijden.

In de eerste plaats biedt ze technische ondersteuning voor de uitwisseling van gegevens om de doeleinden van contactopsporing en gezondheidspreventie te realiseren. Met behulp van de verzamelde

¹ Koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020 tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

² Koninklijk besluit nr. 25 van 28 mei 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020 tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19

³ Koninklijk besluit nr. 44 van 26 juni 2020 betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde regionale overheden of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano

⁴ Samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020 tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde gefedereerde entiteiten of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano

en uitgewisselde identificatie- en gezondheidsgegevens kunnen de regionale overheden via hun contactcentra, gezondheidsinspecteurs en/of mobiele teams

- de personen die in contact stonden met een persoon die (vermoedelijk) besmet is met COVID-19 opsporen en contacteren,
- personen die (vermoedelijk) met het COVID-19 besmet zijn of waarvoor een groot risico bestaat adviseren (bv. zelfisolatie, zich laten testen, ...) om verdere besmettingen te vermijden,
- personen aan wie advies verleend is blijven opvolgen,
- lokale uitbraken van Covid-19 en clusters identificeren en opsporen
- referentieartsen of administratieve verantwoordelijken van collectiviteiten (bv. scholen, werkplaatsen, woonzorgcentra, ...) waartoe een (vermoedelijk) besmet persoon behoort of in contact kwam waarschuwen over besmettingsgevaar en
- maatregelen ter plekke treffen voor het indijken van COVID-19 uitbraken en clusters.

Een andere doelstelling heeft betrekking op de uitvoering van wetenschappelijk of statistische studies. Na pseudonimisering of anonimisering van de gegevens kunnen onderzoeksinstituten de gegevens gebruiken voor wetenschappelijke inzichten of beleidsondersteuning inzake de strijd tegen de verspreiding van COVID-19.

De gegevensverwerkingen gebeuren in het kader van wettelijke verplichtingen die werden opgelegd aan Sciensano en de bevoegde regionale overheden, die een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid uitoefenen. De verwerkingen hebben betrekking op de verzameling, de structurering, de uitwisseling, de (tijdelijke) bewaring, de verwijdering en de pseudonimisering van identificatiegegevens, gezondheidsgegevens of andere nuttige gegevens gelinkt aan contactopsporing voor COVID-19. Het verbod op de verwerking van gezondheidsgegevens is voor deze verwerkingen niet van toepassing aangezien de doelstellingen gelinkt zijn aan de vervulling van een taak van algemeen belang op het gebied van de volksgezondheid alsook aan de noodzaak tot wetenschappelijk onderzoek.

Welke persoonsgegevens worden verwerkt en hoe worden ze verkregen?

Patiënten met a) een voorgeschreven coronatest, b) een uitgevoerde coronatest, c) een vermoede diagnose van COVID-19 en/of c) hun wettelijke vertegenwoordiger of contactpersonen in geval van nood

Van patiënten met een voorgeschreven coronatest, een uitgevoerde coronatest of een vermoede diagnose van COVID-19 bezorgt het labo, de (huis)arts, de coördinerend en raadgevend arts van het rusthuis, de triagepost of het ziekenhuis:

- identificatie -en contactgegevens zoals rijksregisternummer, telefoonnummer & e-mailadres
- gezondheidsgegevens met betrekking tot het voorschrift, de datum en resultaten van laboanalyses en CT-scans gelinkt aan COVID-19
- startdatum symptomen van COVID-19
- het soort collectiviteit waartoe de persoon behoort of mee in contact is gekomen (bv. een school, een werkplaats, een woonzorgcentrum, een instelling voor personen met een beperking, etc.)
- informatie of de patiënt al dan niet een zorgverlener is.

Op basis van het aangeleverde rijksregisternummer zullen er via het Nationaal Rijksregister bijkomende identificatie- en contactgegevens opgevraagd worden zoals naam, voornaam, geslacht en adres. Voor zover van toepassing zal via deze weg ook de sterftedatum verzameld worden. Voor de toegang tot het rijksregister en het gebruik van deze gegevens werd er een [toestemming](#) verkregen via de minister van Binnenlandse Zaken. Daarnaast kan Sciensano op basis van het rijksregisternummer uitzonderlijk beroep doen op ledengegevens van de ziekenfondsen om telefoonnummers en e-mailadressen te verzamelen.

Van de wettelijke vertegenwoordigers of contactpersonen in geval van nood van de patiënt zullen de naam, voornaam en het telefoonnummer alsook relatie met de patiënt (bv. ouder, partner, bewindvoerder, ...) verzameld worden.

In navolging van het Samenwerkingsakkoord van 12 maart 2021⁵ zullen er ook gegevens uit de gegevensbank [Vaccinnet+](#) gedeeld worden voor contactopsporing. Het gaat daarbij over informatie over de vaccinatiestatus van een persoon; Is hij/zij gevaccineerd tegen COVID-19, met welk vaccin en wanneer? Vaccinatiestatus kan bepalen of een persoon al dan niet gecontacteerd moet worden en/of een persoon bepaalde adviezen voor de bestrijding van besmettingen moet krijgen. Ook voor beleidsmakers en wetenschappelijk onderzoek is het belangrijk om na te gaan of personen die gevaccineerd werden alsnog besmet kunnen geraken.

Patiënten met een bevestigde of vermoede diagnose van COVID-19 en de personen waarmee zij in contact zijn geweest

Na contactopname met de patiënt en/of zijn wettelijke vertegenwoordiger of contactpersoon in geval van nood zal het contactcentrum de volgende soort gegevens over besmette patiënten verzamelen alsook van de personen waarmee zij in contact zijn geweest

- identificatie -en contactgegevens zoals rijksregisternummer, naam, voornaam, geslacht, telefoonnummer, e-mailadres en woonadres
- nuttige gegevens voor communicatie (bv. taal)
- de link tussen de patiënt en zijn/haar contact (bv. huisgenoot)
- informatie voor het inschatten van besmettingsrisico's (bv. aanwezigheid van symptomen, toepassing van hygiëne maatregelen, gemaakte verplaatsingen, ...)
- verstrekte aanbevelingen met betrekking tot het risico en de opvolging van de aanbevelingen (bv. zelfisolatie, een doktersbezoek, ...)
- informatie om de status, de aard, de duur en het resultaat van contactopnames te kunnen opvolgen
- het soort collectiviteit waartoe de persoon behoort of mee in contact is gekomen (bv. een school, een werkplaats, een woonzorgcentrum, een instelling voor personen met een beperking, etc.)
- informatie of de persoon al dan niet een zorgverlener is
- een antwoord op de vraagstelling of hij/zij al dan niet gebruik maakt van een contactopsporingsapplicatie

In navolging van het Samenwerkingsakkoord van 12 maart 2021⁶ zullen er ook gegevens uit de gegevensbank [Vaccinnet+](#) gedeeld worden voor contactopsporing. Het gaat daarbij over informatie over de vaccinatiestatus. Is hij/zij gevaccineerd tegen COVID-19, met welk vaccin en wanneer? Vaccinatiestatus kan bepalen of een persoon al dan niet gecontacteerd moet worden en/of een persoon bepaalde adviezen voor de bestrijding van besmettingen moet krijgen. Ook voor beleidsmakers en wetenschappelijk onderzoek is het belangrijk om na te gaan of personen die gevaccineerd werden alsnog besmet kunnen geraken.

Gegevens van artsen of administratief verantwoordelijken collectiviteiten

Aan de zorgverleners, die gegevens voor de gegevensbank verstrekken, wordt gevraagd hun RIZIV-nummer mee te delen en indien van toepassing het ziekenhuis en de ziekenhuisafdeling waar ze werken.

⁵ Samenwerkingsakkoord van 12 maart 2021 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de verwerking van gegevens met betrekking tot vaccinaties tegen COVID-19

⁶ Zie voetnoot 5

Op die manier kan de oorsprong van de gegevens op een duidelijke manier achterhaald worden. In het kader van unieke identificatie van zorgverleners en verminderde registratielast zal de gegevensbank hierbij beroep kunnen doen op de authentieke bron CoBRHA en een andere authentieke bron om, indien nodig voor de finaliteit van contactopsporing en preventie, de houder van het Globaal Medisch Dossier (GMD) van de patiënt te kennen.

Indien een persoon tot een collectiviteit (bv. een school, een werkplaats, een woonzorgcentrum, ...) behoort of in contact kwam met een collectiviteit dan zal het contactcentrum en/of de gezondheidsinspectiediensten of mobiele teams van de regionale overheden de referentiearts van deze collectiviteit of de administratief verantwoordelijke van die collectiviteit proberen te contacteren. Hiervoor zullen zij gegevens van deze actoren verzamelen en bewaren.

Wie heeft toegang tot de persoonsgegevens?

In het kader van de opdracht zullen de gegevens geheel of gedeeltelijk gedeeld worden met onderstaande actoren.

Het contactcentrum: de call agents en veldwerkers van contactcentra van de regionale overheden verkrijgen toegang tot de identificatie- en contactgegevens van de patiënten met een bevestigde of vermoede diagnose van COVID-19 en/of hun vertegenwoordigers. Verder verkrijgen ze voor hun taken en communicatie met de betrokkenen ook informatie over de taal, de collectiviteit waartoe de personen met een bevestigde of vermoede diagnose behoren alsook beperkte informatie over de labotesten (*wanneer, resultaat*) of de beslissing van een huisarts om een diagnose te vermoeden. Daarnaast heeft het contactcentrum toegang tot de gegevens die het via haar communicatie-activiteiten zelf verzamelt. Daarbij gaat het over de gegevens van personen waarmee de patiënt met een bevestigde of vermoede diagnose van COVID-19 in contact is geweest alsook de gegevens van referentieartsen of administratief verantwoordelijken van collectiviteiten.

De gezondheidspreventieinspectiediensten van de deelstaten en/of hun mobiele teams: de gezondheidspreventieinspectiediensten en/of hun mobiele teams kunnen in het kader van hun preventiemaatregelen ter verspreiding van de infectieziekte COVID-19 toegang krijgen tot alle verzamelde gegevens van de personen met een bevestigde of vermoede diagnose van COVID-19 alsook hun vertegenwoordigers, de personen waarmee ze in contact kwamen, hun behandelend artsen en de referentieartsen of administratief verantwoordelijken van de collectiviteiten waartoe men behoort of in contact kwam.

Wetenschappers: wetenschappers zullen via een aparte omgeving enkel toegang krijgen tot gepseudonimiseerde of anonieme gegevens van de betrokken patiënten en personen waarmee deze patiënten in contact kwamen. Dat wil zeggen dat zij geen rijksregisternummers, namen, voornamen, telefoonnummers noch volledige adresgegevens, geboortedata of sterftedata zullen verkrijgen. Zij zullen met andere woorden de identiteit van de betrokken patiënten en personen waarmee zij in contact kwamen niet kennen. Wat de informatie over de collectiviteiten betreft, zullen zij enkel het type en de postcode verkrijgen. Op basis van deze gepseudonimiseerde of anonieme gegevens zullen zij wetenschappelijke en statistische inzichten kunnen verwerven over de verspreiding van COVID-19. Toegang tot de gepseudonimiseerde gegevens voor wetenschappelijk onderzoek is enkel mogelijk mits toestemming van het Informatieveiligheidscomité Sociale Zekerheid & Gezondheid.

Al deze actoren, alsook de technici van Sciensano die de databank onderhouden, zijn er via hun contract of statuut toe gehouden om de gegevens vertrouwelijk te behandelen.

Hoe lang worden de persoonsgegevens bewaard?

Alle ontvangen persoonsgegevens van de zorgverleners, contactcentra, gezondheidsinspectiediensten en/of hun mobiele teams worden door Sciensano 60 dagen na het opslaan ervan gewist.

Een uitzondering op deze algemene bewaartermijn betreft het rijksregisternummer, de datum, het resultaat, het staalnummer en het type van de coronavirus COVID-19-test en uitvoerend labo van de personen voor wie een COVID-19 test werd uitgevoerd. Deze gegevens worden gewist uiterlijk 5 dagen na de dag van publicatie van het koninklijk besluit dat het einde van de toestand van de coronavirus COVID-19-epidemie afkondigt.⁷ Deze gegevens zijn langer nodig in het kader van de huidige COVID-19 vaccinatiecampagne. Ze laten bijvoorbeeld toe om aan labo's bijkomende analyses te vragen voor uitzonderlijke situaties waarbij gevaccineerde personen mogelijk toch nog besmet geraken.

De gegevens bestemd voor wetenschappelijk onderzoek, zullen tot maximaal 30 jaar in een aparte omgeving onder gepseudonimiseerde vorm bewaard worden.

Welke rechten hebben de personen waarvan de gegevens verzameld worden?

De persoon waarvan de gegevens verzameld worden heeft recht op inzage en verbetering van zijn/haar persoonsgegevens.

Wie één of meerdere van deze rechten wil uitoefenen, kan zich richten tot Sciensano via één van de kanalen opgesomd in de volgende rubriek: 'Waar kunnen personen terecht indien zij een vraag of klacht hebben?'.

Waar kunnen personen terecht indien zij een vraag of klacht hebben?

U kan Sciensano⁸, de verwerkingsverantwoordelijke voor de centrale gegevensbank en de gegevensbank voor wetenschappelijk onderzoek, op verschillende manieren contacteren. Meer bepaald kan u

- ⇒ Gebruik maken van het online contactformulier op de website van Sciensano:
www.sciensano.be/nl/privacyverklaring-sciensano
- ⇒ Contact opnemen met de functionaris voor gegevensbescherming van Sciensano via:
dpo@sciensano.be

Voor de gegevensverwerkingen door de contactcentra, de gezondheidsinspectiediensten en/of de mobiele teams kan u contact opnemen met onderstaande actoren van de regionale overheden:

- Vlaanderen (*Agentschap Zorg & Gezondheid*): veiligheidsconsulent.zg@vlaanderen.be
- Brussel (*Brusselse Gemeenschapscommissie*): dataprotection@ccc.brussels
- Wallonië (*Agence pour une Vie de Qualité*): dpo@aviq.be
- Duitstalige Gemeenschap (*Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens*): datenschutz@dgov.be

⁷ Zie artikel 6 van het Samenwerkingsakkoord van 12 maart 2021 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de verwerking van gegevens met betrekking tot vaccinaties tegen COVID-19

⁸ Sciensano, Juliette Wytzmanstraat 14 1050 Brussel, België. Tel: +32 2 642 51 11

U heeft daarnaast het recht om klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit. In België is dit de Gegevensbeschermingsautoriteit (Drukpersstraat 35, 1000 Brussel of 02/274.48.00 of contact@apd-gba.be).